

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

DISSERTATIO THEOLOGICA.

DE CONSCIENTIA PROBABILI,

Seu de opinionum probabilitate & delectu.

P R Æ F A T I O.

M ferè sopitus aut extinctus videretur ingens ille animorum ardor, quo ab octoginta circiter annis inter Theologos de auxiliis divina gratia disceptatum fuerat, eà contentione, cui parem aut certe majorem superiora secula non ostendunt: capta sunt nova quaestiones agitari de conscientia probabili, seu opinionum delectu, quæ aliarum locum in Academiis, ac etiam in animis occuparunt, & pristinarum disputationum contentiones instaurarunt. Augebatur quidem in dies Casuistarum in scribendo licentia: sed demum eò pervenit, ut palam assererent, licere cui-libet quamlibet in re morali opinionem eligere, & rui sequi, quæ aliquâ probabilitate, etsi tenuissimâ & minimâ, non careret. Quamprimum hæc sententia divulgata est, paucorum admirationem vel plausum, sed omnium penè, qui vel sana Theologia principii imbuti sunt, aut qui pietatem colunt, in sese odium concitavit. Principio omnium in sese, ut novitas solet, oculos convertit: sed quibus placebat licentia vivendi, is summè placuit par opinandi licentia: & plurimorum inter vulgus, quod in peius semper pronum est, ac præcepit ruit, votum fuisse, ut obtineret hæc sententia, tunc posse quemlibet in suis sensu abundare, & eam quilibet opinandi & eligendi licentiam, in his quæ ad mores, vitamque instituendam pertinent, certissimam regulam esse, qua periculum omne procul moveret. Sed obstabant ceteri, quibus melior sententia in seederat, & qui his probabilitatibus pietatem peremptam, & Evangelium corruptum, cui male cum illa sententia conveniat, ac demum iis laxitatis latissimam perditioni viam apertam exhibebant. Sane suppetit hic ingens Galliarum nostrarum commendatio. Grassabatur in aliis regnis hæc de probabilitate sententia, cui paucissimi reclamabant. Sed cum primum in Gallia pervenit, reperit altius pietatem impressam animis, nec novandis rebus, veterumque sententia mutandis, adeo faciles esse Gallos. Cum primum licuit periculi magnitudinem pervidere, quod ex ea in omnem partem volubili sententia imminebat, certatim ab omnibus tentatum est, & pari omnium Ordinum consensu, ut hæc opinandi licentia, quæ in solam animarum perniciem vergeret, & in re Theologica pene monstrum, extingueretur. Cæperunt Universitates quotquot in Gallia celebres sunt, nec probatos, nec probabiles libros conscribere: Episcopi, quæ valent autoritate, suis subditis eorum lectionem interdiceret; ac demum S. Pontifex damnata Casuistarum Apologia, quæ in unum, quidquid alij sparserant collectum fuerat, conatus est, nedum veluti cauterio adhibito serpens malum cohibere, sed etiam ferro amputare. Hæc ita ferè in Gallia nostris, aut nostrorum opera gesta sunt, quibus cetera Regia hæc gloriam invidere possint, quod eam sententiam acrius impugnaverint, & à S. Pontifice Apologia proscriptam impetraverint. Cum itaque hæc palam & in omnium oculis agerentur, non mihi licuit, qui jam in lucem & commune bonum studia mea conferre cæperam, ab hac gravissimâ quaestione, quam quidam totius Theologiae Moralis Basim vocant, abstinere. Sed me præterea Alexandri VII. consilium aut votum coegit, qui in ultimis Generalibus Ordinibus nostri Comitatus, testatus est, optare se plurimum, ut à Theologis Thomisticis tam gravi malo remedium adhiberetur. Nam cum anno 1035. Patres Ordinis nostri ex omnibus orbis partibus sua Comitatus celebraturi, Romam convenissent, divulgatum est in istis Comitibus, Summi Pontificis præceptum aut votum, ad ceteros, quotquot in orbe terrarum sunt, Theologos deferendum, quod significabatur, cedere Sanctitatem suam novarum opinionum in hoc sæculo ad moralem materiam

riam introductarum, quibus disciplina Evangelica resolvitur, ac conscientis cum gravi animarum periculo illuditur, maximè que velle, à Theologis nostris, in Ecclesiæ hoc morbo laborantis remedium, opus parari ex severiori & tuta D. Thomæ doctrina, quâ hæc morum licentia, quæ in dies grassatur, quasi cauterio combiberetur. *Es sanè aquisimū erat, ut is quem Ecclesia Angelicum Doctorem, & Tridentina Synodus, in dirimendis fidei controversiis (ut sacer Concilii Orator refert) lydiū lapidem probaverat; cuius doctrinam, à Deo infusam, & miraculis plenam, Ioannes XII. veridicam & Catholicam, Urbanus V. certissimam Christianæ doctrinæ regulam, hæresumque omnium peremptricem, Pius V. commendaverant, & quam ut sequeretur Florentissima Iesu Societas (ut in ejusdem Constitutionibus, decreto 56. Congreg. 5. videre est) plurimum Clemens VIII. peroptabat: Is inquam, quem idem Clemens, Divinæ voluntatis interpretem, Paulus V. Splendidissimum Catholicæ veritatis athletam, & cuius ipse Alexander VII. inconcussa, tutissimaque dogmata noverat, hujus ardua & periculo plenissima controversiæ de opinionum probabilium deletionē, iudex & arbiter constitueretur. Utinam qui rebus Theologicis, ac potissimum moralibus student, Angelicum Præceptorem sequerentur: nullam sanè in medium sententiam protulissent, quæ & Universitatum, & Episcoporum, & Romani etiam Pontificis censuras, & fulmina advocasset. Quod ad te attinet (Amice Lector) unum spondeo, nullam te cum D. Thoma secutus sententiam, ad quam tutissimè vitam omnem, & mores non exigas. Proides, cum periculo alius creditur: Sed nemo unquam cum D. Thoma erravit. Ut enim qui eum impugnavit, semper fuit de falsitate suspectus; ita nunquam à veritatis tramite, qui eum secutus est, deviavit. Vale.*